

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órára	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepek követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wellzeile 22)	
„Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pestben: Lang Leopold (Erzsebet-tér 9 sz.)	
Nyitkiteri cikkek	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET” politikai és közgazdasági napi lap hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalvány-lapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégíthessenek.

Az előfizetési árak a régiék:
Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy órára 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olesó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Kolozsvár, május 8. 1872.

(Sz.) A helybeli ellenzéki lap mai száma örömhirt hozott. Ghyczy Kálmán elfogadta a komáromi képviselő-jelöltséget.

E lapok ismételve kifejezték az őszinte sajnálkozást, melylyel nem csak az ellenzék, hanem az egész ország kellett, hogy Ghyczy visszaléptét a politika teréről fogadja. Sőt mi azt hisszük, hogy a sajnálkozás még nagyobb és igazabb volt a mi részünkről, mint a tulajdonon.

Mert a képviselőház utóbbi heteiben — bár Ghyczy nyíltan ki nem lépett a baloldal soraiból — inkább nevezhetjük őt magunkénak, mint az ellenzék. Ő volt az egyedüli ellenzéki, ki az agyonbeszélést, mint parlamentarista eszközt, határozottan elítélte. Ő figyelmeztette pártját a nemzetiségekkel való kacsingatás veszélyeire; ő támadta meg pártja több tagjának általános-szavazati phantasiáit; ő mondta ki, hogy ámitók azok, kik az adók leszállítását ígérnek a választóknak és azok, kik a kiegyezés nemzetközi szerződését egyoldalul felbonthatónak mondják. És ezek mind, határozottan Deák-párti elvek s politikánk védelmére ép ezek a leg hatalmasabb argumentumok.

Midőn egy ellenzéki pártfőnök igazságérzete, belátása és hazafisága ily valóságok tételére kényszeríték őt: mi természetesebb, mint, hogy mély sajnálkozással láttuk e férfit távozni abból a turbulens pártból, melynek másik és tagadhatatlanul hatalmasabb, vezetője vagy nem bir oly szellemi tehetséggel, hogy a Ghyczy által belátott igazságokat fölfoghassa, vagy nem oly őszinteséggel és önzetlenséggel, hogy fölfogván azokat ki is fejezze. —

Nem is mondhatott Debreczen keményebb ítéletet Tisza Kálmán fölött, mint akkor, midőn az általános triumphus közben hangsúlyozta azt, hogy Tisza Kálmán, „Magyarország államisága symboluma”, mellett nagy szükség van még Ghyczy Kálmánra is. És mi ebben igazat adunk Debreczennek s épen ezért nevezük örömhírnak a „M. P.” tegnapi táviratát. —

A zavartalan öröm azonban vajmi ritka. Ghyczy e higgadt belátásából sokat

levon az ő győnge akarata, könnyen hajtható volta. Már maga ez a visszalépés; a megkérdelésekre ismételve adott határozott tagadó válasz s elvégre a meghajlás: Ghyczyt, az embert, a jó szívűt, igen szépen jellemzi, de nem Ghyczyt a politikust, kinek mindenek előtt erős, megindíthatatlan meggyőződése kell hogy legyenek, melyekkel győzőn, vagy bukják.

S nem ez az első eset Ghyczy politikai pályáján, midőn ily ingadozást látunk eljárásában. Ő, a pártvezér, ki bevallja nyíltan a fentidézett elveket, de ki nem bírja érvényesíteni azokat pártjában s vezértársa előtt és irányában.

Ily körülmények közepett kétkednünk kell a fölött, ha van-e egyáltalán bármily jelentősége is a politikai elveknek, meggyőződésnek, ha ily ellentétek békésen megférhetnek egymás mellett; ha Ghyczy a közjogi oppositót sikertelennek, Tisza Kálmán folytatandónak mondja; ha az egyik vezér az ámitás bélyegét süti pártja egy részére (hogy kíméletesek legyünk) s e rész tovább folytatja az ámitást; ha az állam egységes nyelvét sérthetlenné vallja s a párt lapjai folyton izgatnak a nyelv-kérdéssel is.

De bár ily politikai gyöngeséget látunk is Ghyczyben: visszatértét örömmel látjuk s csak azt kívánjuk, hogy birjon erőt meríteni meggyőződéséből annak érvényesítésére.

Kolozsvár, május 8.

(M.) A Magyar Polgárról egy időben azt mondták a gonosz nyelvek, hogy egy magyar nyelven szerkesztett román lap.

E roszakaratu állításnak — vagy Tisza állambölcsész finom nyelvén szólva: „e gonosz célzatu hazugságnak s jobboldali gyalázatos kortesfogásnak” mi részünkről soha sem akartunk teljes hitelt adni, — de annyit őszintén meg kell vallanunk, hogy (mg), M. G. és Moldován Gergely urak ama lapban megjelent cikkei nagyon sokszor tették kemény próbára jobb hitünket s hogy mégis teljesen el nem tántorodtunk, azt annak az ügyetlenségnek tulajdoníthatjuk, melylyel a fentnevezett urak vásári munkájukat árulgatni szokták.

Most a Reform valamelyik cikke buzdítja föl a megjelölt urak harmadikát s bámulatos logikával kiokoskodja (?), hogy a románosság senki mással nem szavazhat, mint a baloldallal.

Nos, a gondolatok a végén is adómentesek s így ezt a „gondolatot” sem kívánjuk megtámadni, már csak azért sem, mivel az érték nélküli tárgyak egyáltalán minden adótól menttek.

Hanem e phlegmatikus teraszletünk dacára is, meg nem állhatjuk, hogy szerény szavakat föl ne emeljük az ellen a logikai botlás; ellen, melylyel ez a tisztelt — mint cikkből látjuk román — ur, e következtetésre bukkan, hogy ne mondjuk: buki.

Szerinte ugyanis a románosság azért kell, hogy a kiegyezésnek ellensége legyen, mert a többség és a kormány „elhanyagolta e nép oktatását”, a valóság ugyan az, hogy a nép oktatás az egész országban teljesen egyenlőleg vezetetik, de ezt a csekély facsarítást miért ne engedhetné meg magának ez a derék ur? „Ignorálta nyelvét” azaz biztosította az egységes államnnyelvet, mit Ghyczy is határozottan követelt, Moldován Gergely ur becses engedelmével. „A kolozsvári egyetemre vonatkozó egyetlen és jogos kérelmét visszautasították”. Mert tudni kell, hogy a román nemzetiségbeliek „jogos kérelmüknek” illetékes kifejezésével épen ezt a nagy politikus férfit bízták meg. „A hivatalok betöltésénél sok helyen majdnem teljesen mellőzte”. Az ugyan közutódásu dolog, hogy a régi nemzetiségi kiváltságokat a jogegyenlőség nemcsak majdnem, hanem teljesen eltörölte, de mint látszik Moldován Gergely ur szándékszik azokat visszaállítani, természetesen a szabadelvűség nevében.

„Beavatkozott egyházi ügyeibe”. Egy porszemmel sem inkább, mint a katolikusokéiba. Nő meg aztán „nyomott e nép vállára terüket” épen annyit, mint a magyarára; „fentartotta számára maig is az absolutismus korszakából eredő intézményeket” — épen ugy, mint a magyarok számára; e népet nyomják továbbá a közös adósságok, a delegatiók, a dohánymonopolium, virilis jog, kinevezési jog (!), kir. biztosság, az adórendszer sat.

Ha valaki elég szerencsétlen lenne, hogy a magyarországi viszonyokból csak is M. G. ur hatalmas cikkeiből nyerhetne tudomást: bizony még azt gondolhatná, hogy mindez „átkos” intézményekextratörvények által octroyaltak a románosságra, míg a magyarság minde litániából semmitsem tud, s nem is foglalkozik egyébbel, mint hogy a románok véres-verejtékének kész gyümölcsei után nyújtogassa kezét, mert ez semmi közös költséget nem hordoz, katonaságot nem állít, a delegatiót, dohánymonopoliumot, virilis jogot, kinevezési jogot, kir. biztosságot, sulyos adórendszert mind csak a románok szenvedéseiből ismeri, de magának soha semmi dolga sem volt egyikkel is.

Aztán mondja valaki, hogy nem liberális egy fia ez a M. G.! Nem bánja ő, a magyar lassa mit csinál, de a románokról le kell venni mind e terheket, mert különben — a baloldallal szavaznak.

Lehet, hogy a baloldal, illetőleg a „Magyar Polgár”, megígérheti ezt nekik; a jobboldal — miután mindazt be is akarja s be is tudja váltani, a mit ígér — evel nem kecsesgetheti román testvéreinket. Hanem egész őszintén megmondja, hogy ime, ezt megtehetjük, megtettük s jövőre is megtesszük érdekedben. Ha valaki többel kecsesgethet: ám lássad! de aztán, hogy a kecsesgethés megvalósultát fogadólátni — azt majd meglátod.

A balpárt egy nagy hangja — üres szó tehát!...

A kolozsvári-egyetem eszméje realisálásával egy oly culturali szükséglet lesz Erdély társadalmi életében kielégítve, mely ez eddig nálunk még nem ismeretes szellemi munkásság azon mérvét lesz hivatva kifejteni, mely nélkül kevés állandó eszme- emléket alkothattunk nemzeti művelődésünk, szellemi előrehaladásunk előmozdítása érdekében!... Hisz a tudományos képzettség terjesztése céljából fölállítandó egyetem szolgáltathatja csak kiváltképpen a tehetséges és irodalmi izléssel bíró ifjunak azon szabad munkatért, hol e szellemi műveltség iránti nemes érdekltség által vezettetve, magáévá teheti mind azt, a mit a tudomány egyik vagy másik ágában nem tud, s a hol a rokonlelkűek társalgás által lelkeket nemesítve, kimivelheti magát...

A midőn tehát egy ily nagyjelentőségű szellemi szükséglet kielégítése iránt perzenként fokozódott ohajtásunkat már a legközelebb jövőben kormányunknak böles s nagylelkű intentioi által sugalt intézkedése folytán csak nem már is kielégítve látjuk — dacára a baloldal cortes vezéreiről által hangoztatott, „cortes fegyverrel” declarált, s kormány férfainknál minden nemesebb intentioikat kétségbevonó azon perfid gyanúsítással szemben, miszerint a kolozsvári egyetem létrejövetele elhalasztása a kormány vétkekes eljárásán mult: ki ne érezné megsértve értelmét és legjobb érzelmét, annál is inkább, a midőn egy ily, a valóságban nem existáló ráfogás által csak a nép elméje csontkítása, elvakítása czéloztatik... Valóban elszomorítóan jellemzi közviszonyainkat!... Tudva tehát teljes bizonyossággal azt, hogy a kolozsvári egyetemnek október hóig felállítását határozott szándéka kormányunknak, hogy ez által ifjaink Erdély bércei kis hazánkban is megtalálhassák azon szellemi-forrást, melyet mind e ideig csak messze földön nagy áldozatok árán nagy küzdelmek mellett élvezhettek; másfelől látva azt is, hogy a gesztiprofeta „reform eszméjét” valló oppositio lovagjai saját vétkekes, s a kormány alkotmányos működését teljesen absorbáló imparlamentaris eljárásukból származó mulasztásoknak — a reform mezején — a kormányra hárításával csak az erőtlén don-quickottei szerepet játszták — hisz a reform mezején tett mulasztásoknak okozója épen az ellenzék! — látva azt, hogy parlamentaris kormányunktól még azon nemes ambitio is megtagadtatik, hogy

hazánk szellemi és anyagi jóléte iránt szent lánggal hevülve — valamit tenni is akarnak nemzeti művelődésünk emelése érdekében, — holott ezt a gyanúsítást a fényes tapasztalat vissza fogja sujítani a rágalmozók fejéhez, látva azt, hogy az ellenzék egyik „nagy hangja”, mely a kolozsvári egyetemmel hozatott indokolatlanul kapcsolatba, tehát üres szó: méltán fakadhat keblünkől az elismerés hálaszózata a kormány eljárása iránt, méltán kapcsolhatjuk össze gr. Lónyai, miniszterelnökünknek legközelebb városunkba jövetelét az egyetemmel — és ez okból is méltán emelkedhetik föl szívünk legmélyéből előre is egy — Éljen!!

Kolozsvárt, máj. 7-én 1872.

Egy városi jobboldali.

Csengeri Antal választóihoz N-Kanizsán.

Glavina Lajos ur, a zalamegyei Deák-párt elnöke, továbbá Inkey László ur, a nagykanizsai választó kerület vidékének kiküldött elnöke és Hegedüs József ur, a kanizsai választó kerületnek Nagy-Kanizsa városára kiküldött elnöke, hozzám intézett becses soraikban felhívnak, hogy a jövő országgyűlésre, a Deák-párt részéről, Zalamegye kanizsai választó-kerületében a képviselői jelöltséget fogadjam el.

Bármennyire megtisztelő reám nézve a bizalom nyilatkozása ily érdemes férfiak és a párt részéről, a melynek nevében felszólítanak: nem egyéni hajlamomat, hanem hazafiai kötelesség parancsát követem, midőn felhívásuknak engedve, a jelöltséget ismét elfogadom.

Nem sok kedvet érzek, gyakori gyöngéledésem mellett s még betegobb pártviszonyaik között, a politikai pályára: de ha közreműködtem a párttal, mely létrehozta a kiegyezést, érzem, hogy nem szabad visszavonulnom, a midőn még folyvást ostromoltatik az alap, mely a törvényes viszonyt az uralkodó és a nemzet között, s a nemzetközi viszonyt hazánk és ő felsége többi országai közt, annyi emészto küzdelem után, végre szabályozta.

Mindamellelt, hogy e kiegyezés a nemzet önrendelkezési jogát oly mértékben visszaszerezte, a minővel tetteleg nem bir három század óta: a pártok álláspontja szerint most is különböző a felfogás a kivívott közjogi alap felől.

Mig az ellenzék nem látja abban kellőleg biztosítva Magyarországi államiságát: nemzetünk ellenségei, a hon határain kívül és belül, épen abban és azzal vélik felforgathatni ez államiságot.

Oly körülmény, mely már magában is ragaszkodunk int a kivívott alaphoz, s kétkednünk indit azon politika ildomosságán, mely egy alkalmat sem mulaszt el azt megtámadni.

E politika inkább elmélet után indul, mint a helyzet gyakorlati felfogásból. Nemzetek hatalmi állását nem decretálhatni. Azon szellemi és anyagi erő kifolyása az, mely fölött a nemzet rendelkezik.

A szellemi és anyagi erő gyarapodása hozza meg a további fejlődést.

S a legfőbb ok, mely miatt részemről most is a legbensőbb hazafiai meggyőződéssel ragaszkodom a kivívott alaphoz, épen az, mert visszaszerezvén a nemzet önkormányzati jogát, teljes mértékben biztositja szellemi és anyagi ereje tovább fejlesztését.

Sok történt ez irányban már a lefolyt öt év alatt is.

Az ország területi épsége biztosítva. Az erdélyi részek viszontegyesültek az anyaországgal. Horvát-Szlavonországgal egyezmény kötött. Fiumében ismét magyar tengerparti kormányzó székel. A határörvidék polgárosítása is megkezdett.

S a kiegészített, részben visszaszerzett hazai föld, és e földön a munka, feloldatván a középkor fenmaradt nyúgei alól, teljesen szabaddá lett. Az állam közvetítésével megváltattak a szőlőbirtok után járt tartozások is; s az urbéri kapcsolatból fenmaradt jog és birtokviszonyok rendezése szintoly tulajdonná tette a volt jobbágyi birtokot, a minő azelőtt a földesuri volt. A magyar polgári jog csak egy féle, csak szabad tulajdont ismer ezentul. Ez elvből indult ki törvényhozásunk már a vadászati törvény alkotásánál is.

S a szabad földön egyenlő polgári és politikai szabadság! A kiegyezés, a parlament

Jövő számunk a közbeeső szent ünnep miatt szombaton jelenik meg.

kormányval együtt, szerezte azt vissza; s a törvényhozás, a mely előtt megnyílt a cselekvés tere, a kor szellemében fejlesztette. Mint már előbb a közteherviselés, a honvédelem személyes kötelezettsége is általánossá lett. Se születés, se vagyon nem ment fel alóla. Le-döntve a gyűlölt válaszfal is, melyet a polgári és politikai jogokra nézve a valláskülönbség emelt az ország polgárai között a nemzetiség közt egyenjogúság, a vallásfelekezetek közt a viszonyosság, s görögökletli vallásu polgártársaink felekezeti önkormányzata törvényvel biztosítva.

Önkormányzat az államban, az országos érdek ügyekre nézve a parlamentti kormányval élén, csupán esküdttsékek által ellenőrzött, szabad sajtóval és országos képvisellel oly választási alapon, mely közel áll az általános szavazati joghoz.

Önkormányzat a helyi és helyhatósági érdekekre nézve szintén felelős s a mellett választott megyei és községi tisztviselőkkel, megyei és községi képviselőtestületek ellenőrzése alatt.

Közigazgatásunk egész rendszere az önkormányzat alapján nyugszik, a legkisebb falusi községtől kezdve föl egészen azon legmagasabb körig, a hol az állami ügyek intéz-tetnek.

S midőn a közigazgatás alaki jogának kerete így alakul: anyagi jogának megírása is kezdetét vette a kisajátítási eljárás, a viz-szabályozási társulatok, a gátrendőrség, az ipar és honvédelmi ügy, s a polgári élet némely más viszonyainak szabályozásával.

Kezdetét vette a törvénykezési ügy ren-dezése is.

Az igazságszolgáltatás ügye elválasztat-tott a közigazgatástól. Biztosítottuk a bírák függetlenségét alulról, de biztosítottuk felülről is. S a függetlenné tett bírói hatalom vissza-élési ellen biztosítást kerestünk a felelősség-ben. Rendeztetett a polgári perrendtartás is. Jogviszonyaink egész összege mindazáltal még zavarban. Az 1848-diki törvényhozás szakított a multtal, a nélkül, hogy ideje lett volna al-kotni. Idegenek, a nemzet megkérdezése nél-kül végezték e munkát, nem tovább fejlesztve a mi viszonyaink közt keletkezett, hanem ide-gen rendszer egyszerű átültetésével. S a nem-zeti visszahatás, mihelyt nyilatkozhatott, ta-lán több hévvel láttott az idegen növény kiirtásához, mint e téren a gyomirtás szüksé-gé s magánjogi érdekeink követelték. A jövő országgyűlések feladata folytatni a jogügy rendezése nagy munkáját: de a multat illeti a dicsőség, hogy megkezdte. S bizony el-mondhatjuk, hogy az ut, a melyen megindult, a jogi államok sorába vezet.

Jogi és az emberiség jelen mivelődési állapontjának megfelelő, ugynevezett cultur állam alakítása a nagyszerű cél, a melyet meg kell oldanunk. S korunk jogi és cultur-államai a miveltség annál nagyobb fokát te-szik nélkülözhetlenül szükségessé, minél több polgára a hazának van hivatva az országos és helyhatósági választásoknál, a képviselőtestü-lek üléseiben és az eskütszékeknél, sőt a ma-gán egyesületek és társulatok kebelében is, köz-vetlenül járulni az ügyek intézéséhez. Minél nagyobb valamely államban a közvélemény be-olysa a közügyekre: annál szükségesebb, hogy a közvélemény fölvilágosult és mivellett legyen.

Rég ismert igazság, hogy a tudatlanság a bűnök szülőanyja. Régi tapasztalás, hogy a

mit egy nemzet a közoktatásául kimél meg, fegyházakra, börtönökre kénytelen kiadni. Fran-czia írók elismerik, hogy azon hadjárat nagy eredményei, mely csak imént Európa legfőbb katonai hatalmasságát megalázta, nagyrész-ben a tudomány, a közoktatási rendszer vi-vmányai. Hasonló sikerrel küzd a miveltebb né-pek ipara a kevesebb miveltekével. Tudjuk, hogy a rabszolga ugyanannyi idő alatt keve-sebb munkát rosszabbul végez, mint a szabad ember. Ugyanezt mondhatni a tudatlan ember-ről a mivellett szemközt. Amerikában a köz-oktatási statisztika szerint változik a földbirtok értéke.

S ha a szabad intézmények, közérkölesi és közgazdasági viszonyok, a polgári jogok, sőt azon foglalkozások gyakorlása is, a melyeket önfentartása végett úz az ember, az ismeretek bizonyos összegét igénylik: ki kételkedik, hogy a polgárok közoktatásáról gondoskodni önfen-tartása érdekében is, nemcsak joga, de egyik legfontosabb kötelessége minden államnak.

(Folyt. köv.)

14-ik k ö z l e m é n y a Kolozsvárt felállítandó árvaházra történt adakozásokról.

Bán Istvánné és Korbuly Bogdáné iver-in a külközeputczai tizedben.

Alapítók 100 frttal.

Simay Miklós.
Özv. Simay Kristófné.
Özv. Bogdány Gáborné.
Özv. Gábor Antalné.
Duha Imréné.
Duha Imre.
Nevelits Joakhim.
Korbuly Gergely.
Korbuly Gergelyné.
Korbuly Bogdán.
Korbuly Bogdáné.
Weinberger Pál.

összeg 1200 frt.

Részvényesek 2 frt évi díjjal:

Bántó Samuné 1 részvény.
Szentjánosi Ferenczné 1.
Eugenie Van Laer 1.
Heigel Józsefné 1.
Schütz János 3 részv.
Veisz Mór 1.
Höhn Lipótné 1.
Ince Mihály 1.
Malom Zsigmondné 1.
Kodácsi Dániel 1.
Kassai Károlyné, Kolozsvári Juliána 1.
Gábor Andrásné 1.
Fatter Istvánné 1.
Ausch Izák 1.
Öz. Léviné 1.
Weinberger Mór 1.
Ruzicska Béla 1.
Akszman Jánosné 1.
Ajbb Mihály 1.
la Borda Jánosné 1.
Fischer Eliás 1.
Kilin Miklósné 1.
Vetsán Todor 1.
Kövendi Lajos 1.
Pájelle Istvánné 1.
Kellő Jánosné, Berendről 1.
Jaklóczki János 1.
Nevelits Miklós 1.

A Csetáiban vagyunk.

Köröskörül magas sziklafalak emelked-nek. Oly mogorvák, — oly valami titkosat su-sognak nekünk, melytől elborzadunk. Itt-ott a falakon, óriás lyukak, hasadások nyílnak, melyeken bekóvályog a szellő, vagy egy elté-vedt fenyőmadár, hogy ijedten surranjon ki a másikon. A napsugár is, mely ezeken beözönöl, megtörik a sziklákon s iszonyu, fojtó meleget áraszt A lég oly terhes, oly rekedt, mintha egy sirban volnánk.

És nem tévedtünk, mert egy sirban va-gyunk. Óriás temetkezője e hely egy hajdan élt és szerepelt nagy nemzetnek, melyet ide ástott a zsarnok Róma kincsszomja.

Sok századdal ezelőtt egy vitéz népfaj lakta Erdélyt. Dák név alatt ismeri a történet Vitézsége még a romaiak fölé is emelte. De midőn Traján lett eszázár, a dák név varázsa megtört a római legiók fegyverein. Diurpaneus Decebál, a dák király, népével együtt Rómá-nak áldozatul esett.

Következtek azután a jelenetek, melyek rendesen ismétlődnek végnélkül a történet lap-jain, ott, hol győztes és győzöttekről van szó. Irtó harc kezdődött mindaz ellen, mi dák volt.

Midőn a dák dalia kezéből kicsavarta-tott a kard s nyakába járom vettetett, s mi-dőn a dák szűz dologul dobott oda a római harcoknak és gyarmatosnak: előre lehet látni a népfaj elenyését.

Moti Jánosné 1.
Móza József 1.
Teleldi Károlyné, Hunyadról 1.
Czech Amáli 1.
Haller Ferencz 1.
Diószegi Gézáné 1.
Csáti Gézáné 1.
Bán István 2.
Bán Istvánné 2.
Özv. Helmreich Jakabné 1.

Évi összeg 84 frt.

Kovács Márton ajándékba 2 köt-levelet 114 frt 80 kr. értékbe.

Ajándékok.

Pap Miklós, cipész 20 kr. Albert Kupsz-ki asszony 50 kr. Karácsonyi Todor 1 frt. Moldován Gergely 3 frt. Szivkovics Sámuel 20 kr. Székely Anna 20 kr. Szabó Edmund 1 frt. Bányai Károly 20 kr. Eichner Fáni 50 kr. Propper Ferencz 1 frt. Ifj. Bodó József 50 kr. Péter Mártonné 10 kr. Béla Antalné 10 kr. Özv. Balog Józsefné 1 frt. Bakcsi Jánosné 30 kr. Betheg János 40 kr. Salamon Andrá 1 frt. N. N. 1 frt. Szász Ferenczné 20 kr. Schlesinger Mihály 20 kr. Hamerl Antal 1 frt. Vass Károly 1 frt. Salamon János 1 frt. Pongrácz József 40 kr. Guezi János 20 kr. Kelemen Jánosné 20 kr. Vaszinger 20 kr. Dvoracsek Antal 50 kr. Bedő Klári 1 frt. Hen-ning Godofréd 50 kr. Kilin József 10 kr. Ifj. Jakab Györgyné 15 kr. Kilin Jánosné 10 kr. Török Andrá 10 kr. Albert György 10 kr. Koré István 10 kr. Bándi Jánosné 10 kr. Török Anna 40 kr. Gál Ferenczné 10 k. Simon Jánosné 20 kr. Tárkányi István 20 Özv. Zi-lahi Andrásné 10 kr. Gyulai Józsefné 10 kr. Margareta Schikes 1 frt. Özv. Bartok Fe-renczné 20 kr. Ince Manó 1 frt. Özv. Si-mon Jánosné 1 frt. Kifor István, napszámos 4 kr. Tárkányi Ferenczné 20 kr. Özv. Konez Jánosné 1 frt. Salamon Mózes 30 kr. Kulis-seki Andrásné 50 kr. Özv. Badás Jánosné 1 frt. Meskó Bogdán 2 frt. Kis Mártonné 1 frt. Pozsár János 1 fr. Zatlér Sándor 8 kr. Özv. Zatlér Samuelné 40 kr. id. Gombos István 40 kr. Szabó Istvánné 20 kr. Weisz Farkas 10 k. Bányai Samuné 50 kr. Özv. Kovács Józsefné 1 frt. Kis István 10 kr. Özv. Üveges Tamás-né 20 kr. Toth Istvánné 1 fr. Gombos József-né 1 fr. Gombos Györgyné 20 kr. Turgyan Györgyné 20 kr. Jakab Mártonné 10 kr. Ba-lázs Márton 40 kr. Weiszné 1 fr. Özv. Bruzer Andrásné 10 kr. Takács Györgyné 10 kr. Ud-vari Ferenczné 10 kr. Tárkányi Mártonné 10 kr. Vida Györgyné 10 kr. Gálfi Mártonné 10 kr. Ziszmanovics Jakabné 10 kr. Iliás Ignáz 4 kr. Bene Imre 10 kr. Textoris János 10 kr. Csucsny Mihály 10 kr. Michael Sridjuk 8 kr. Kovács Pál 20 kr. Bloz Samuel 50 kr. Fon-dor Jánosné 20 kr. Jakab Lajó 40 kr. Ma-gyari József 20 kr. Grünstein 20 kr. Petrán Józsefné 20 kr. Major Ferenczné 20 kr. Tó-kés Imre 20 kr. Bándi Márton 30 kr. Zágoni Szabó József 1 fr. Basizta Anna 10 kr. Kis Antalné 30 kr. Horváth Ferencz 20 kr. Pap Lászlóné 20 kr. Csiky Györgyné 10 kr. Kele-men Ferencz 50 kr. Jakabekné 20 kr. Pus-kás Józsefné 1 frt. Özv. Kunec Ignácné 20 kr. Ábrahám Mór 20 kr, Székely Andrá 50 kr. Nagy Jánosné 4 kr. Fridman Pepi 10 kr. Kilin Gergelyné 20 kr, Izsó Mihályné 5 kr. Szabo István 40 kr. Azari István 20 kr. Mol-dovánné 10 kr. Czila Elekné 20 kr. Kukla

Józsefné 20 kr. Filep Vilmosné 10 kr. Kor-nya Andrásné 10 kr. Seplekán Todor 10 kr. Barabás Adámné 5 kr. Szabó János 20 kr. ifj. Halom Lászlóné 10 kr. Kelemen Péter 5 k. Székely György 11 kr. Hübner Ferencz 20 kr. Pál Mihály 20 kr. Halom József 20 kr. Mé-hes Anna 10 kr. Brechnádi Kárdly 10 kr. Dán Kaszián 10 [kr. Pap Elekné 4 kr. Timár Jánosné 20 kr. Valler Gáborné 12 kr, Kere-kes Mihályné 30 kr. Nyutz Tyifor 20 kr. Ko-vács Jánosné 8 kr. Bel Samuelné 20 kr. Paizs Józsefné 10 kr. Bruzer Zsigmondné 10 kr. Molnár Jánosné 10 kr. Pap István 20 kr. La-dányi István 20 kr. Pakó Józsefné 1 fr. Só-falvi József 1 frt. Kovács Mihály 20 kr. Fisch Farkas 1 fr. Csató Andrá 10 kr. Furman Antal 1 fr. Csula István 10 kr. Frif György 5 kr. Gro Andrá 20 kr. Filzer Mátyás 20 kr. Sütz Mihály 20 kr. Tanzer Antalné 20 kr. Balázs Jánosné Választról 1 fr. N. N. 15 fr. Joánovics Emil 3 frt. Rosenbergné 2 frt. Dobál Antal 5 frt. ifj. Merza János 2 frt. Márkovics Antal 2 frt.

össz. 91 ft. 13 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók a jó ügy nevében hálás köszönetünket.

Kolozsvárt, 1872 máj. 6-kán.

B. Bornemisza Ignáczné,
elnök.

Szász Domokosné,
titkár.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, május 8. 10 ó. — p. d. e.
Erkezett: 8. 11 ó. — p. d. e.

Tegnap reggel királyunk a temes-vári helyőrséget megszemlélte, azután Verseczre, Fehérttemplomba utazott. Verseczen fogadtatása szokatlan nagy-szerű volt; minden állomáson a lakosság roppant számmal jelent meg; Fehér-templomban a küldöttség megköszönte a királynak a végvidék visszakapcso-lását Magyarországhoz. A Király este ötkor Temesvárra visszaérkezett s ma utazik Aradra, Mezöhegyesre.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, május 8-án.

— Királyi kézirat. A honvédelmi mi-nisterium ideiglenes vezetésével megbízott ma-gyar miniszerelnököm előterjesztésére megengedem, hogy a honvédségi Ludovica Akadémia felállításáról szóló törvényjavaslat a törvény-hozásnak, a volt képviselőház központi bizott-sága által ajánlott szerkezetben mutattassék be. Megengedem továbbá, hogy a törvényhozás utólagos hozzájárulása reményében a nevezett akadémia életbeléptetését és már jövő ősszel történendő megnyitását illetőleg szükségelt mindennemű előintézkedések és ezekkel járó kiadások említett miniszerelnököm által a Lu-dovica Akadémia rendszerére s belső berende-zésére vonatkozólag előterjesztett s általam módosítva jóváhagyott tervezet alapján eszkö-zölthessenek, figyelemmel lévén egyttal az illető helyiségeknek a katonai igazgatás által időszakonként történendő átadása lehetőségére, valamint az egészségügyi szempontból felmerülő

arccsal, titkos taglejtések közt adván választ ezekre.

Varga Katalin az üreg magaslatára ér-vén, kifáradva ült egy szikladarabra.

Egy vaskos oláh pap állt elő. Hosszusa-kállá, bozontos feje a középkor bolond reme-téire emlékeztet.

— Ime! a Flóra muntilor! a havasok virága — eljött közénk — mondá, s szavai rezgőn surrantak a szakadások és üregek tévetegeibe; — eljött: hogy szabadabb tegyen minket.

A nép nagy tisztelettel nézett e nőre, — azzal a sajátos tisztelettel, melylyel a műveltség alsó fokán álló nép mindig adózik azok iránt, kiket vezetőinek ismer. S Varga Katalin hatalma már ekkor meg volt alapítva nem erőszakkal, nem is mesterkéltségekkel; mert a szegény bányász és oláh nép el-esüggedésében önként hajolt meg előtte, mint mentőangyal előtt, ki meg fogja ötszabadítani a nyomás, a szolgaság alól. A méltóság öszin-te bizalomgerjesztéssel párosult e nőben. Senki sem ismerte előbbeni viszonyait, előéletét, de fölényét, szellemi fensőbbiségét elismerte min-denki, s a nép, mely könnyen fogékony s ép oly könnyen hálálatos, mint a mily gyakran hálálatlan — elnevezte őt, nem hízélgéssből, hanem meggyőződésből: a havasok virágának „Flóra muntilor.“

(Folyt. követ.)

A KELET TÁRCZÁJA.

A havasok virága.

(Néphagyomány)

III.

(Folytatás.)

Nemsokára a távolból tompa moraj hal-latszott, oly tompán, mintha földalatti élet hangjai volnának. A zsiabongás okát nem lehe-tett látni. A vidék a régihez hasonló maradt, csak egypár szakadozott szikla lépett előtérbe, hogy annál érdekesebb tegye.

A vezető megállítá lovát s leszállt arról.

— A célnál vagyunk . . . mondá Var-ga Katalinhoz, és segíté őt szintén leszáll-lani.

Percz alatt az egész társaság egy ovál alaku üregben tűnt el, mely a szemben emel-kedő magas sziklába vezetett.

Lépünk mi is be.

Néhány természetes lépcsőn lefelé ha-ladunk — s az üregből ismét szabadba érünk.

követelményekre. Kelt Schönbrunnban, 1872. évi május hó 1-én. Ferencz József, s. k. Gróf Lónyay Menyhért, s. k.

— **Ö felsége** május 4-én késő este érkezett meg Bezdánba. A hajó a baranyai parton kötött ki, a király az éjt a hajón töltte. Május 5-én reggel 5 órakor Türr tábornok üdvözölte a királyt, Bács megye területén a Ferencz-csatorna torkolatánál, mit a király röviden viszonzván „Ebersdorf” nevű kis gőzösre szállott és a csatornába indult. A Dunától Bezdán városáig gyönyörű az út, s mindkét partján árnyas erdők tavaszi pompájukban kellemessé teszik a lassu utazást. Bezdán egész lakossága várt az uralkodóra és szűnni nem akaró éljenzéssel kísérte a haladó hajót.

— **A király** útjában mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadtatik. Az utóbbi napok eseményeit a következő távirati tudósításokban állítjuk össze: Temesvár, máj 6. A király megérkezett, városunk örömben uszlik. Soha nem látott lelkesedés uralkodik. Ö felsége útját virágok özőne borítá. A királyi lakul szolgáló megyeház előtt 10,000 ember harsszó éljenez, megyénk, városunk, környékünk intelligenciája üdvözlé a fölséges uralkodót, ki legszívélyesebben viszonzá hű népeinek ajkáról nyilvánuló öröm- és lelkesedés teljes nyilatkozatukat. A megyei tisztelegő küldöttség után a török szultán képviselője a papság, a városi törvényhatóságok, katonaság s állami hatóságok tisztelegtek. A Ferencz-csatorna kijárata Tisza-Földváránál tegnap este nagyszerű kiváltság és tűzijáték tündéri fényében uszott. A látvány nagyszerűsége minden képzeletet túlhaladott. Ma reggel 5 órakor indulás előtt a király Törökbecsén fogadta Torontál küldöttségét, melynek azt válaszolá: hogy atyai szíve fájdalmas az eleme csapások fölött enyhíti hivének ragaszkodása. A hatóságok erőlyes intézkedésétől orvoslást vár; ugyanazt várom — így végzé beszédét — az emberbaráti részvét nevében önkéntől is. Török-Becse és Beodra közt a főispán lovai megvadtak. A kocsi feldől, Rónay főispán arczán, Prick alispán lábán sérülést szenvedett, a király csak azután utazott tovább, miután udvari orvosa a bajt megvizsgálva, első segélyt nyújtja, az udvari orvos ott maradt orvosság érkezéteig. A király fogadtatása Nagy-Kikindán, Zsombolyán, Gyertyamoson lelkesült. A nagy-kikindai küldöttséghez intézett válaszában a király kifejezé hitét, hogy mindig föfeladatuknak tekintendik a bizalom és testvériség megszilárdítását. Ez által fogják maguknak királyi kegyelmét leginkább biztosítani. A zsombolyaiaknak mondott válaszában a király megdicséri e vidék német ajku lakosai rendszeretét, szorgalmát, az oktatásügy előmozdítását. A király fogadása Temesvárott fényes, roppant néptömeg a vasutnál; a város megyeházában, a temesmegyei iparkamarát és a felekezetek küldöttségei fogadást kihallgatáson. Többen voltak három száznál. A nagy-kikindai klerus küldöttségéhez adott királyi válasz végzavai ezek: erősítsék meg önk a lakosságot a törvények iránti tiszteletben s atyai szándékaimmal összhangban működő kormányom iránti tiszteletben és ekkor mindig örömet biztosítom önök jóakaratomról, ha ily módon a nekem épen most tett ígéretet teljesítik. — Bonnaz püspök, kinél Lónyay szállva van, egy leányárvaházra száz ezer forint alapítványt, egy Temesvárott állítandó finovöldére szinte száz ezer forint alapítványt tett. Ma este Temesvárott nagyszerű kiváltság.

— **A m. királyipénzgyminister** a vizaknai első mázsatiszti állomásra Posszelt Józsefet nevéte ki.

— **Az orvosok** és természetvizsgálók idei Mehádian tartandó nagy gyűlésére, már folynak az előkészületek. A közös kormány gyűlés költségére három ezer forintot adott, az első hazai takarékpénztár pedig százat. Az emlékérmét már készítik, s Mehádia leírásához is gyűl már az anyag. Így közelebb dr. Koch Pestről a Herkules fürdő és környékének geologiai viszonyait tanulmányozta, hogy azokról kellő leírást adhasson, ki van továbbá tűzve már a nagygyűlés ideje is, következőleg: szeptember 13 — 15-napján beiratások, 15 én este ismerkedési estély, 16-án megnyitó közülés, 17 és 18-án szakülés, 19-én kirándulás, 20-án szakülés, 21-én ünnepélyes zárulás. A kirándulás egyes pontjait később fogják megállapítani, valamint azt is, hogy ne rendezzenek-e csoportos kiszállást utközben Belgrád megtekintésére. A Mehádiai Hercules fürdőben vagy 330 szobát adnak a tagok rendelkezésére. Az előnők, mint a „F. Lapok” írja, közelebb felhívást tesz közzé, melyben a tudományok művelői felhívataknak oly kérdések be- küldésére (tekintettel főleg a nagy gyűlés körébe tartozó tudományok újabb vívmányaira) melyeket a szakulások tárgyaiva kívánának tenni.

— **Mármaro szigeten** f. hó 3-án este fél tizenegy órakor pusztító tűz keletkezett, s a beállott szél következtében oly gyorsan terjedt, hogy csakhamar beláthatatlan tűztenger borítá a szerencsétlen várost, melyet ezuttal ért a legnagyobb csapások egyike. Alig egy óra alatt a város legszebb negyede pusztulásnak indult. A „Reform” levelezőjének értesülése szerint a tűz a városi vendéglő szomszéd-

jában levő Bárany nevű kereskedő istálójában támadt, hol a kereskedő kocsisa az égő gyer- tyát ott felejté, s csakhamar az összehalmozott széna lángba borulván, megindult az ár, mely a legszebb épületeket elhamvasztá. A megyeháza, a katolikus templom és zárda, a reformatus és román templom mind leégtek. Borzasztó volt a remegés, midőn a piaristák hatalmas tornya is ingadozott, s iszonyu robajjal zuhant alá, vele az elolvadt harangok. A toronyóra éjféli 12-öt mutatott, mutatója egy percetzel sem juthatott tovább, smár a pórban hevert; a reformatus torony harangjai is összeolvadtak. A sujtott városrészen csupán egy két bádóg fedelő ház maradt épen. A kincstári épületek (kivéve az igazgatósági lakot) mind megsemmisültek, úgy hogy a kincstárnak kára 100.000 frtnál többre rug. A szegények házában két nő és két gyermek-élet is áldozatul esett. A szerencsétlenség képe kétszembetűző, a város disze és a piac rom és omiadék. A leégett épületek nagy része nem volt biztosítva.

— **Előfizetési felhívás.** Idősb Poldini Ede könyvnyomdatulajdonos és kiadó Gáspár Imre „A bálkirálynő dalai” című 50 darab- ból álló költeményfüzetére hirdet előfizetést. A fiatal verselőnek ez lesz első önálló fellépése. Megrendelések 1 frtjával tehetők e hó végéig mikorára a füzet is kikerül sajtó alól.

— **Jókai Mór** követi programjában szórul-szóra ezeket mondja: „Azzal vádolják a magyar ellenzéket, hogy nem akar kormányra jutni. Isten ments, hogy ily balgatag váddal lépünk föl. Hogy akarni akar, erősen meg vagyunk győződve, csak az a baj, hogy az Ur szarka madarat is teremtett.

— **Villámháritó.** Tisza László beszámoló beszédében erősen bizonyítgatja, hogy ő mennyire akarta a tordai vasutat kivinni s mint mondja hat egész dictiot tartott e vasut érdekében. Sündenbockul pedig odaállítja Berenczey Lászlót, mint a ki az oka minden bajnak. Az iskolás gyermek is avar mosakodik, hogy „nem én voltam istálom, hanem a Laczki.” Meglátjuk, Berenczey mit szól a dolghoz.

— **Baloldali ideálok.** Eddig azt hittük, hogy a baloldal ha rajongó is, de legalább magas politikai eszményképek hevítik ifjú szívét. Tisza László csufosan megzavarta e szép hiedelmünket. Tordai beszédében arra szólította fel híveit, hogy a jobboldali provociatiokra „feleljék azt az 1848—1849-diki év- ről pesti halásus kofával, ha készakarva elkeserítik s ingerlik: „Csak azért sem fognak kihozni sodromból” sat. A kofáknál könnye- ben elérhető ideálokat már csakugyan nem választhatnak maguknak.

— **Jótevény adomány.** Sina Simon báró Bécsből a magyarországi vízkárosultak javára 1000 forintot adományozott Pestvárosa bizottságánál.

— **A pesti állatkert választmánya** f. hó 7-én tartott ülésében tíz folyamodó közül Berecz Antal választá meg igazgatónak. Öszin- tén örülünk a szerencsés választásnak.

— **Bodóné asszony** folytatja a M. Polgárban tréfáit. Mi azt állítottuk, hogy Ghy- czy K. számadó beszédében nem mondta azo- kat, miket a kicsiny (o) szája adott. Nehány napi gondolkodás után (o) ur utal az Ellenőr 100-ik számának első lapján a 4-ik hasá- bban foglalt 3-ik kikezdésére, hogy ott megolvas- hatjuk, mit mond Ghy- czy? Nagy bajjal meg- kerestük az Ellenőrt s a jelzett helyen csak- ugyan megtaláltuk a M. Polgár korábbi idé- zetét szórul szóra, csak az a baj, hogy ott nem Ghy- czy kérdéses beszéde közöltek, hanem az Ellenőr valamelyik munkatársának egy cikke, A dolog tehát úgy áll, hogy a Polgár kiol- ló az Ellenőr egy cikkéből néhány sort, idéző jelek közé fogja s elejébe írja: Ghy- czy ezeket mondja. Valóban többre tarthatnák önk Ghy- czyt. Különbö pedig harmadszor is megújít- juk ajánlatunkat: ha oly nagyon bizonyít a szóbanforgó beszéd önk mellett, közöljék hát egész terjedelmében, ne pedig idézgesse- nek a Ghy- czy firmája alatt oly tételeket, melyeket nem Ghy- czy mondott, hanem Csávolszky, vagy Zilahy uraimék irtak. Ettől a „jó kudarczból” pedig megkimélhetne volna magát a „tisztelt organum.”

— **Patay István** e fölkiáltással: „le a kormányynyal” végzé debreceni jelentését, mire választói megkérték hogy legyen balközépi, s miután ő szilárdon megmaradt álláspontján, a kerület balközépi része Molnár Györgyöt kiál- totta ki jelöltül.

— **Egy bécsi gymnasium** táviratot küldött a straszburgi egyetem megnyitására, de az elhánt címet a távirtdánál „Pressburgnak” olvasták s elküldték Pozsonyba, a hol aztán, elcsodálkozta a megtiszteltetésen, mely „a német tudomány és nemzetiség terjesztőit ma- gasztalá.

— **Berlinben** gróf Schwerin egykori miniszter s képviselőházi elnök meghalt.

— **A württembergi herceg** palotáját, melyben férjhez menetele után Gizella főher-

cegnő fog lakni, az udvar két millió forint- on vette meg.

— **Debreczen** város történelme szerző- jének, Szűcs Istvánnak a városi tanács 1000 frt tiszteletdíjt véleményezett adatni, illető- leg a nyomtatási költségekből ennyit elenged- tetni elismerés és buzdításképen.

— **Hogy tudnak a madarak szeretni?** A lapok majd minden számaiban olvashatni oly elvetemedett anyákról, kik kisdedeiket kiteszik, vagy épen meggyilkolják. Minő fenséges ellen- tétet képez e szörnyetegekkel ama mindent ves- szélyeztető önfeláldozás, melyet egy fecskeanyá- ról a linzi lap következőleg beszél: A ház, melynek vendégszerető eresze alatt a fecske fészke állott, hirtelen kigyuladt és lángba bo- rult. A fecske, mely kigyuladás percében nem volt fészkeben, a tűz legnagyobb dühöngése alatt érkezett haza, s minden tétovázás nélkül be- rohant a füst és lángok közé, hogy kisdedeit meg szabadithassa. De az izzó légkörben úgy látszik nem találta meg fészket, mert csakha- mar ismét kirepült, valószínűleg, hogy friss lé- legzetet vegyen. Kísérletét másodszor is ismé- telte, de szintén eredménytelenül. Azonban még ekkor sem vesztette el bátorságát, s harmad- szor, sőt negyedszer is berohant a lángtenger- be. De a szegény anyának ekkor sem sikerült megmenteni kisdedeit, s már éppen újból vis- sza akart fordulni, midőn leégett szárnyakkal és félíg megégve hirtelen alázuhant. Midőn a földről fölvették, már nem volt élet testecs- kéjében.

— **Sajtóhiba.** A Kelet 102-ik számá- ban, a Kolozsvárt felállítandó árvaház javára történt adakozások ivén, Velmecei Sámuel helyett Velmecei Temuel, és évi összeg 34 frt. helyett nyomdai tévedésből 37 frt volt olvasható, melyet ezennel kérünk kijavítani.

KÖZGAZDASÁG.

(Folytatás.)

Ipariskolák.

Az ipariskolák működéséről évről évre az iskolai év befejezésével szoktunk részletes jelentést tenni. Miután a m. évi october hóban kelt jelentés a tagokkal közölve volt, most elég az ott feltüntetett örvendetes eredményekre hivatkoznunk. Az évi jelentéseket az egyesület a jelentékenyebb városok hatóságaival közölte, és a vonzó példa több városban örvendetes mozgalmat vagy legalább érdekeltséget költött. Így nevezetesen Szekesfehérvárott és Mezötúron kezdemények tétettek esti és vasárnap- i iskola létesítésére, melyeknek eredményéről azonban még értesítve nem vagyunk.

Megemlíthetjük még, hogy a folyó isko- lai évben az egyesület kezdeményezése folytán már nem négy, hanem 6 vasárnap- i esti is- kola áll fenn és működik, és pedig örvendetes sikerrel és oly nagyszámu látogatottsággal, mi- szerint több párhuzamos folyam felállítása volt szükséges. — A mult évben létesített két új is- kola közül a ferenczvárosi october 15-én, a li- pótvárosi pedig oct. 16-án nyitott meg.

Egyébiránt az ipariskolák ügyében még némely más intézkedésről is meg kell emlé- kezünk.

Az iparegyesület fő törekvése odairányul, hogy ily esti és vasárnap- i partanodák az or- szág minden jelentékenyebb városában, létesül- jenek. Azonkívül halaszthatatlannak véli az egye- sület, hogy a magasabb iparos oktatás is mi- nél előbb életbe lépjen hazánkban. E kettős czél elérése végett mult évi augusztus havá- ban az egyesület részvéte mellett a földmive- lés, ipar és kereskedelmi miniszteriumban enqué- te tartatott, mely az alsóbb iparos oktatás tár- gyában elvi megállapodásokra jutott, s melyen a felsőbb ipari oktatást illetőleg is beható esz- mecsera fejlődött ki.

Hogy ez enquéte mielőbb végleg befejez- tessék és annak megállapodási értelmében az iparos szakoktatás erőteljes lendületet nyerjen, bizonyára általánosan érzett ohajtás. De ez ohaj- tás teljesülése a dolgok jelenlegi állásában fő- leg attól függ, vajjon, sikerül-e az ország tör- vényhozótisztületében az úgy hordereje iránt oly meggyőződést keltetni, miszerint az országos kez- deményezés és támogatás anyagi eszközeit a szükséges mérvben megszavazni hajlandó legyen.

Az érintett ipariskolai enquéte arra szol- gált indokul, hogy az egyesület a felsőbb ipa- ros oktatás életbeléptetésére nézve is némi elő- készítő munkálatokat tegyen. E czélra érintke- zésbe lépett az egyesület több külföldi iparis- kolával, nevezetesen a müncheni, nürnbergi, stuttgarti darmstadti felsőbb ipariskolákkal stb., melyek szíves készséggel megküldték az egyesületnek szervezési szabályait, tan- és ügyrendjüket s részben költségvetésüket.

Kiállítások.

Az egyesület törekvése folyton oda irá- nyult, hogy a kiállítások terén legalább mind- azt megtegye, ami jelenlegi viszonyaink kö- zött lehetséges volt.

Nevezetesen oda működött az egyesület, hogy a hazánkra nézve nagyobb fontossággal bíró kiállításokról iparosaink értesítve legye- nek, sőt ahol czélravezetőnek vélte, buzdítólag

hatott iparosainkra s azt igyekezett eszközölni, hogy a jelentékenyebb kiállításokon iparunk a viszonyokhoz mérten képviselőilegyen; másfe- lől igyekezett magának a tartott kiállításokról adatokat vagy jelentéseket szerezni, s azokat az érdekeltek tudomására juttatni.

Azon kiállítások közül, melyekre az egye- sület egyik vagy másik irányban figyelmét ki- terjesztette, főleg az 1871-iki londoni nemzet- közi műkiállítást, az 1873-ban tartandó bécsi világkiállítást, az 1872. évi april 20-aa tar- tott dohánykiállítást s a kecskeméti iparegye- sület által ez év augusztus havában tartandó iparműkiállítást emeljük ki. (Folyt. köv.)

A gy.-fehérvári piac árai ápril 27-ről, alsó ausz mérője. Tisztabuza 6 ft. — kr. rozs 4 ft 50 kr. Egybúza 5 ft 25 kr. Zab. 2 ft 10 kr. Széna köve 2 ft 15 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 15 ft — kr. Egy font fagygyertya 40 k. Marhahus fontja 22 kr. Konyhalisz — ft 12 kr. Lencse kupája 22 kr. Paszuly kupája 18 Burgonya, mérője 2 fr — kr. Disznózsir 84 kr. 76 kr.

A besztercezi piac árai ápril. 30 uszt. mérő Búza 6 ft 40 kr., egybúza 4 ft 80 k. rozs 4 ft 90 kr. kukorica — ft — kr. Zab 1 ft 60 kr. pityóka 2 ft 9 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy icze disznózsir 60 kr. Egy kupa borsó 20 kr., len- ese, iczéje 28kr. paszuly, iczéje 20kr. Egy má- zsa kenyérliszt — frt. Egy font marhahus 18. Egy mázsa széna 1 frt 80 kr. Egy öl tűzi a kemény 7 ft 50 kr.

A szamos-ujvári piac árai ápril. 28. 1. mérő tisztabuza, ausz mérője, 5 ft 80 kr. egybúza 5 ft 40 kr., rozs 3 ft 80 kr., tö- rökbuza — ft — kr., zab 1 ft 36 kr, széna mázsája 2 ft 40 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosz- szu 10 ft. — kr. marhahus fontja 18 kr., kony- haliszt 9 kr. — kr. borsó 20 kr., lencse 20 kr. paszuly 62 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Május 8-án 5%, Metalliques 100 fr 64.90 Kamat—. —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 72.10. 1860. Kölcsön 103.50. Bankrészevény 836. — Hitelintézeti részvények 338.25. London 10 ft. st. 112.60. Ezüst 110.50. Cs. kir. arany 5.34. Napoleondor 8.96.

Urbéri kötvények: Magyarországi 83.50. Temesi 80.25. Erdélyi 79.—. Horváthországi 84.—.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, máj. 8-án.

Br. Kemény György, főispán, Tordáról. Novelli Sándor, vasuti főmérnök, Felvinczről. Czecz Kálmán, birtokos, Deésről. Bárany Lu- kács, Szamosujvárról. Ibrányi Károly, birtokos, Középlakról. Özv. Deák Izsákné, Egersről. Gothárd Zsigmond, birtokos, Nagyváradról. Ko- pos Sándor, birtokos, K.-Fejérvárról. Dr. Kor- da Elek, Tasnádról. Klein Dávid, birtokos, Deésről. Bornemisza József, haszonbérlo, Det- rehemből. Gebhárd Ferencz, cs. kir. hadnagy, Sovárról. Singer Jakab, kereskedő, N.-Váradról. Csönyu János, birtokos, B.-Hunyádról. Szom- batfalvi Albert, jog-gyakornok, Pestről. Schwarz Adolf, kereskedő, Debreczenből. Rosenfeld Adolf, birtokos, Nádasról. Horváth Miklós, birtokos, Diódról. Mendel Leo, kereskedő, K.-Fejérvár- ról. Macskási Ferencz, cs. kir. főhadnagy, Bécsből. Özvegy Puskás Sándorné, Zemplénből.

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. május 7-től:

Május 6-ikán a m. k.-vasut Tövis— Megyesi vonala a forgalomnak átadatván, az egész vasuti menetrend Felvincz, Marosvásárhely és Károlyfehérvár között változás alá jött, a gyorskocsik indulását is a vasut érkezése és indulásához kellett szabályozni, hogy minden Felvinczre érkező és onnan elinduló vasutakhoz közvet- len csatlakozás legyen. —

A gyorskocsik indulnak Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órakor. —

Felvinczről Kolozsvárra reggeli 4 órakor és délután 3 órakor a vasut megér- kezése után. — Kolozsvárról Déésre marad a régi indulási idő reggeli 8 óra na- ponta.

Déésről Kolozsvárra délután 1- óra. — 1 hely ára Kolozsvárról Felvinczig vagy viszza 1 l. Coupeba 4 frt, hátulsó 3 ft. 50 kr 30 font szabad podgyászzsal.

Kolozsvárról Szamosujvárra 2 ft. 40. Ko- lozsvárról Déésig 3 ft. 20. — 30 font szabad podgyászzsal.

*) E rovat alatt közöltékért csupán a sajtóhatósá- g irányában vállal felelősséget a Szerk,

HIVATALOS.

720. 1872.

[179]

[1-2]

Árlejtési hirdetés.

Kolozsmegye Felső-kertületén átvonuló Bánfi Hunyad — M. n.-zsombori útvonalra az ezen év folytán a nagy-petri és m. n.-zsombori kőbányákból kiállítandó 590 kőből kőnek, a nevezett útvonal közleplak — m. n.-zsombori szakaszára válalat útján leendő kibordása folyó 1872-ik évi május 16-dikán délelőtt 9 órákor Közleplak községében árlejtés útján ki fog adatni.

Az árlejtési feltételek addig is megtekinthetők Kolozsvárt a megyeházánál.
Közleplak, 1872, május 6 kán.

Kiadta: GYARMATY, szolgabíró.

Sz. 326. 1872

(176)

(3-3)

E. T. E.

Pályázati hirdetmény.

A n. enyedi kir. törvényszék területéhez tartozó balászfalvi és m. ujár kir. járásbíró-ságoknál betöltendő bírói végrehajtói állomásokra, valamint a n. enyedi kir. járás bíróság-nál betöltendő díjnoki állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak ennél fogva a pályázni szándékozők, miszerint sajátkezűleg írt s a bírósági végrehajtókra nézve az 1871. évi LI. t. cz. 2 §-ban előírt kelleket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványait a n. enyedi kir. törvényszék elnökéhez f. év Május-hó 15-ig nyújtás be.

A n. enyedi kir. törvényszék elnökétől.

Nagy Enyed, ápril-hó 11 kén, 1872.

NEM HIVATALOS.

A kolozsvári Hitelbank és Zalogkölcson-társulat

folyó 1872-ik év május 28-kán d. u. 4 órákor az intézet helyiségében tartja ez évi

Rendes közgyűlését,

a melyre a részvényes urakat, hivatkozással az alapszabályok 29 és 30 §§-re, tisztelettel meghívja

az igazgató választmány.

Kolozsvárt, április 20-án, 1872.

E közgyűlés tárgyai:

- 1) Az igazgató választmány jelentése a lefolyt üzletéről.
- 2) A múlt évi zárszámolat és vagyon-mérleg alapján a részvény-osztalék meghatározása. (161) (2-3)
- 3) Számvizsgáló bizottság választása.
- 4) A választmány kilépő 2 tagja helyébe új választás.

(178)

(2-2)

Magyar keleti vasut.

Hirdetmény.

A magyar keleti vasut tövis-medgyesi vonala „Karácsonfalva,” „Balászfalva,” „Mike-szásza,” „Kis-Kapus” és „Medgyes” állomásokkal f. évi május-hó 6-kán az általános forgalomnak átadatik.

A menet rendet illetőleg a t. cz. közönséget a külön kibocsátott hirdetményre fi-gyelmeztetjük.

Pest, 1872, május-hóban.

A fő-igazgatóság.

(U. ányomat nem díjaztatik.)

Legkitünőbb szépítő-szerek.

Dr. BERINGUIER L.
KORONA-SZESZE
(A kölni viz quintessenciaja.) Eredeti üvegesekben
1 frt 25 és 75 kr.

Kitünő minőségben nemcsak mint illat- és mosdó-víz, hanem mint dicső gyógyszer is használatos, mely az életszerveket tisztítja és erősíti.

Dr. Borchardt orvost. NÖVÉNY-SZAPPANA.

Az arczbőr szépítésére és épségtartására, és minden bőrtisztatlanság ellen, valamint mindennemű furdókhoz nagy sikerrel használható.

Lepecsételt eredeti csomagokban 42 kr.

Dr. BERINGUIER NÖVÉNYI HAJFESTŐSZERE.

(Teljes tokban kefék és eszézzel 5 frt.)

Mint tökéletesen cél szerűnek és teljesen ártalmatlannak ismert szer a hajak és szálak, úgy a szemöldök minden árnyazatu színe való tetszés szerinti tartós befestésére.

Dr. LINDES tanár növényi rud-hajkenőcse

fokoza a haj fényét és hajlékonyságát, alkalmas egyszerűságra a hajidomnak épen tartására

Eredeti darabja 50 kr.

Dr. Beringuier növénygyökér-olaja

hoszasabb használatra elégseges üvegesben ára 1 frt. o. é.

A legalkalmas növénygyökér-olaj, mely a haj és szálak épen tartása, erősítése és szépítésére, úgy szinte a kellemetlen fejkörpa és könnyűködés megállítására.

Dr. Suin de Boutemard Fogpasztája

egész és fél csomagokban 70 kr. és 35 kr.

A legutányosabb, legkényelmesebb és legbiztosabb szer a fogak és foghús épségtartására, a pászta egyszerűságra az egész szájrégnek igen jótékony árségét kölcsönöz.

Balzsamos olajbogyó-szappan.

Mint szelid és hatásos mindennapi mosdószér, még a leggyöngébb bőrű hölgyek és gyermekek számára is igen ajánlatos.

Eredeti csomagban 35 kr.

Dr. HARTUNG

CHINAHEJ OLAJA

A haj tenyésztésére és szépítésére a legjobb chinahej lefőzése balzsam-olajjal.

Ára 85 kr.

Dr. Hartung NÖVÉNY-HAJKENŐCSE

A leghatározó, táplálóbb folyadékok és növénygyökér-olaj, a hajnövelés előmozdítása és erősítése.

Ára 85 kr.

Valamennyi fentebb elzikk, mint feltűnő tulajdonságuk által dicsé-retesen bebizonyított tárgyak valódiságukról jótállással lezárolagosan kap-hatók: Kolozsvárt: WOLFF J. és ENGEL J. gyógyszerészeknél, valamint: Beszterezén: Kolt-Ferenz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; Jekelius Ferdinánd és Fabik Ede gyógyszerészek. Déván: osniak A. Dézen: Kremer Samu. Fogarás: Megay A. Gusztáv. Nagy-Enyeden: Hovath Ferencz. Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Kó-halomban: Szentpéteri János. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D. Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandsch. Se-gesvárt: Misselbacher J. B. & fia. Sz.-Ujvárt: Placintar és fia gyógyszer. Sz.-Kecskemén: Kiss János G. és Walmir Trángott. Szász-Sebesen: Weissertel Ad. G. Szebenben: Zóhrer J. F. és Lurz János. Székely-Keresztúron: Binder Marton. Sepső-Szent-györgyön: Vitályos Béla. Sz.-Ujvárhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer. Szeredában: Gözsy A. Sz.-Sömlőn: Ruszka Ignác. Tor-dán: Velits G. és Wolf G.

(92) (2-20)

Moll Seidlitz-porai.

E porok, rendkívül a a legkülönfélébb esetekben bebizonyított hatásuk következtében, minden eddig ismert házi gyógyszerek közt elvitatlanul első helyet foglalnak el; s ezer meg ezer kozmikus levő lánylatkozat a nagy császár-ság minden részéről részletezett kimutatást nyújt, hogy a porok, rüggött szorulásban, emésztéshány és zühban (Sodwmen) továbbá göresükben, vesebajokban, inabajokban, szivdobogásban, izgult fejfájásban, vértelnlásokban, eszós tagfájál-makban, végre aszkórságra, hypochondriára való hajlamban, tartós hányásingerben sat. a legjobb sikerrel használtaták s a legértősebb gyógyszerédményt mutatták fel.

Egy eredeti doboz ára használati utasítással együtt 1 frt o. é.

Francziapálinka és só.

Legbiztosabb orvos a szenvedő emberiség segélyére minden belső és külső gyuladásoknál, a legtöbb betegségeknél, mindenféle sebzések, fej-, fül- és fogfájás, égő bajok, nyíltségek, rák, brand, szemgyulladás, bémulások és mindenféle sérülések sat. ellen.

Palaczkokban használati utasítással együtt 80 kr o. é.

Dorsch-gadócz- (csuka-) máj-olaj.

A legtisztább s leghathatósabb gyógyolaj Bergenből Norvegiában, a nem kell összetéveszteni a mesterségesen tisztított máj-olajjal.

A valódi Dorsch-gadócz-máj-olaj legjobb sikerrel alkalmaztatik mell- és tüdőbajokban, görvényben és rachitisben. Meggyógyítja a legdurvább csúsz- és köszvénybajokat valamint rögzített borklütéseket.

1 palaczk ára használati utasítással együtt 1 frt o. é.

Valódi minőségben kapható csupán

Kolozsvárt: BINDER K.

(ezelőtt Ritter) gyógtárában, bel-monostorúza a Redoute során; továb-ba Wolf J., dr. Hintz G.

és Engel J. gyógtárában va-lamint Karvazy József ke-rekedésében.

Dézen: Kremer Samund.

Déván: Lengyel Gergelynél.

Beszterezén: Scholtész Arnoldnál.

Brassóban: Jekelius F. és Eremias Döménél.

Maros-Vásárhelyt: Jeney Károly és Bucher Miksánál.

Nagy-Károlyban: Schöberlnél.

Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész.

nél és Sili Mihálynál.

Nagy-Váradon: Jánky Antal és Kiss Samund.

Segesvárt: Teutsch J. B.-nél.

Szászsebesen: Binder F. gyógyszer.

Szerdahelyt: Schimert F. gyógyszer.

Zilahon: Harmath S. F.-nél.

(94)

(10-52)

„Wiener Commissions-Bank“

VÁLTÓIRODÁJA

— Kohlmarekt, 4-dik szám —

kibocsát

vétél-jegyeket

az alább feljegyzett sorsjegy-csoportokra, s ez összeállítások már azért is a legelőnyösebbek közé szá-mítandók, mert minden ily vétéljegy tulajdonosának alkalom van adva, minden fő- és melléknyereményt egyedül megnyerhetni s ezen kívül

aranyban 30 frank és bankjegyben 10 forint kamatban részesülhetni.

A. csoport. (EVENKÉNT 16 HUZÁS) Havi 10 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 4 sorsjegyet kap:

egy 5%-1860-ki 100 forintos államsorsjegyet. Főnyeremény 300,000 frt. s a sorozatos sorsjegy 400 forinttal visszaváltatik.

egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet.

Főnyeremény 600,000, 300,000 frank valóóság aranyban.

Egy hrczg. braunschweigi 20 talléros sorsjegyet.

Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.

egy insbrucki (tyróli) sorsjegyet. Főnyeremény 30,000 forint.

B. csoport. (EVENKÉNT 13 HUZÁS) Havi 6 forint részletfizetés. — Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő 3 sorsjegyet kap:

egy 3%-kos török császári 400 frankos államsorsjegyet. Főnyeremény 600,000 frank valóóság aranyban.

egy hrczg. braunschweigi 20 talléros sorsjegyet. Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.

egy szász-meiningeni sorsjegyet. Főnyeremény 45,000, 15,000 frt. délméret ért.

Videki megrendelések pontosan és utóvét mellett is eszközölhetnek. — Nyeremény-lajstromok a huzások után bérmentesen — ingyen küldetnek meg.

(149)

(14-30)

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt

k a p h a t ó k:

Legujabb és figyelemreméltó hangjegyek

zongorára:

POTPOURRI

Offenbach „trapezunti herczegnő“

czimű operette-jéből. Ára 1 frt 5 kr.

Francia-négyes

Offenbach „trapezunti herczegnő-je

dallamai után Kaulichtól. Ára 54 kr.

INDULO

Offenbach „trapezunti herczegnő-je

dallamai után Fahrbahtól. Ára 60 kr.

TARNA VIZE lassan folyik medrében.

Csárdás Tisza Aladártól. Ára 60 kr.

EJNYE, EJNYE azt a betyár..... !!!

Csárdás Tisza Aladártól. Ára 60 kr.

Besenyői lakodalmas.

Csárdás Tisza Aladártól. Ára 60 kr.

Sárga ugorka, zöld a levele.

Népies dallamok.

Átirta és részben szerzé Szentirmay Elemér. Ára 60 kr.

Lach-Polka. (Schnell.)

Componirt von A. Seifert. Ára 50 kr.

Songes d'amour.

Keringő Godfreytól. Ára 1 frt 20 kr.

MEDGYES LAJOS.

Növendék ifjuság imakönyve hymnusokkal.

Hitben megerősödött protestáns fiuk és leányok számára. 12-rét kötve . . . 60 kr.

Angolvászonkötésben, tokban . . . 1 frt.

Velin papiron, aranymetszésű angolvászonkötésben . . . 1 frt 50 kr.

Aranymetszésű bőrkötésben . . . 2 frt.

Aranymetszésű diszes bársonykötésben . . . 3 frt 80 kr.

MEDGYES LAJOS.

Növendék ifjuság imakönyve.

Protestáns fiuk és leányok számára 16-rét kötve . . . 36 és 40 kr.

Angolvászonkötésben, tokban . . . 50 kr.